

Bestyrelsens beretning 2024, marts 2025

Danske Sceneinstruktører er et lille, men stærkt og specialiseret fagforbund med cirka 170 medlemmer. Vi har et stabilt medlemstal, der består af elever, almindelige A-medlemmer, pensionister og b-medlemmer, som i perioder sidder i chefstillinger, og derfor ikke har stemmeret og kan sidde i bestyrelsen.

Bestyrelsen har i perioden 2022–2024 haft følgende strategiske fokuspunkter:

1. Det attraktive medlemskab
2. Løft af kommunikation
3. Styrke dialogen med nære samarbejdspartnere og udvalgte interessenter

Vi har i 2024 arbejdet med fokuspunkterne på følgende måder:

1. **DET ATTRAKTIVE MEDLEMSKAB:**

Vi har arbejdet målrettet på at skabe et attraktivt medlemskab, der både styrker det enkelte medlems arbejdsvilkår og arbejdsliv samt forbedrer hele faggruppens vilkår, løn og kunstneriske rettigheder.

1.1 **Det enkelte medlems arbejdsvilkår:**

Sekretariatet har haft fokus på at yde professionel og personlig rådgivning om kontrakter, kontrakt- og lønforhandling samt juridisk støtte i tvister og større konflikter.

Der har været en markant stigning i medlemshenvendelser de seneste år. Det gælder også 2024. Sekretariatet har i 2024 håndteret 264 medlemshenvendelser, hvor sekretariatet til sammenligning håndterede 211 henvendelser i 2023 og 114 i 2022.

Stigningen skyldes flere ting: Vi oplever, at flere er blevet opmærksomme på, at de kan få hjælp og rådgivning til fx kontrakter, og flere ser værdien i at stå sammen om at stille de samme krav: Når alle stiller de samme krav, er det lettere for den enkelte at få forhandlet bedre vilkår igennem. En del af årsagen skal også findes i, at kontrakter og deres vilkår ikke lever op til gældende lov om ansættelsesbeviser, og det har forlænget og kompliceret en række kontraktforhandlinger.

1.2 **Forhandlinger med arbejdsgivere om løsninger på principielle udfordringer:**

To af de områder, hvor der har været udfordringer med kontrakterne, er på DKT og Landsdelsscenerne og teatrene under Det Københavnske Teatersamarbejde.

1.2.1 **Fælles kontraktskabelon:**

Vi har igennem flere år været i forhandlinger om en mulig overenskomst, men da arbejdet er langvarigt, blev vi enige med Dansk Teater om at udvikle en fælles kontraktskabelon for at løse udfordringerne her og nu.

Fælles kontraktskabelon med Dansk Teater for søjle B-teatrene: En del medlemmer har i en længere periode oplevet, at de kontrakter de blev tilbudt på de store scener, ikke levede op til ansættelsesbevisloven og var meget skiftende i de vilkår, man fik tilbudt.

Skabelonen er målrettet tidsbegrænsede instruktøransættelser på Dansk Teaters søjle B-teatre. Skabelonen skal gøre det lettere at forhandle kontrakter og sikre forudsigelige og trygge ansættelsesvilkår og rammer for både instruktører og teatre.

Kontraktskabelonen er et vigtigt skridt på vejen, men der er fortsat vilkår, der kræver dialog og forhandling. Nogle af bestemmelserne i skabelonen er midlertidige kompromisser, som vi fortsat arbejder på at forbedre i samarbejde med Dansk Teater.

1.2.2 **Forhandlinger med Det Kongelige Teater:**

Det Kongelige Teater har annonceret en ny type standardkontrakter, der markant ændrer vilkårene for dig og dine instruktørkolleger. Vi har derfor været i intensive forhandlinger med DKT de seneste år i forsøget på at nå frem til en fælles standardkontrakt for instruktøransættelser på DKT – både ift. ansættelsesvilkår, men også rettigheder, hvor teatret hidtil har haft tids- og stedsbegrænsede opførelsesrettigheder

Mens vi er nået langt i forhandlingerne om rettigheder, er vi desværre stødt på en alvorlig hindring: DKT anerkender ikke instruktørens status som lønmodtager. Denne ændring har vidtrækkende konsekvenser for den enkelte instruktør og overgangen fra lønmodtager til tjenesteyder er en markant forringelse af arbejdsvilkårene.

Vi trak os fra forhandlingerne kort efter nytår, da vi fik resultatet af en advokatvurdering, som vi havde bestilt i samarbejde med Danske Scenografer. Vurderingen bekræfter, at instruktøren, på baggrund af en samlet vurdering af arbejdets karakter, er lønmodtager. Fagbevægelsens Hovedorganisation har set og bekræftet vurderingen, hvilket giver os en stærk juridisk og faglig opbakning.

Sagen berører ikke kun instruktører, men også andre kunstnere på DKT. Vi har derfor været i løbende, tæt dialog og samarbejde med Danske Scenografer og Dansk Artist Forbund, der også påvirkes af de nye kontrakter. Sagen har nu taget en politisk drejning, og vi arbejder sammen for at sikre kunstnernes rettigheder.

Opførelsesrettigheder: En positiv udvikling i forhandlingerne har været, at DKT har erkendt, at deres tidligere praksis med ubegrænsede rettigheder til kunstnernes værker ikke er lovlig i henhold til de seneste justeringer af ophavsretsloven fra juni 2023 (DSM-direktivet). De vil derfor justere deres rettighedsklausuler.

Før vi trak os fra forhandlingerne, var vi nået til enighed om en ramme for rettighedsoverdragelse. Vi håber nu, at DKT vil respektere denne del på trods af, at vi ikke er enige om de øvrige kontraktvilkår. Den model, vi blev enige om, læner sig ind i den praksis, der gælder i den øvrige scenekunstbranche, hvor teatrene erhverver en opførelsesret på op til 3 år for en løn forhandlet med afsæt i den vejledende løn eller overenskomstens satser alt efter teatrets størrelse.

Det er aftalt, at DKT – for en tilsvarende højere betaling – erhverver opførelsesrettigheder til en iscenesættelse i 5 år fra premieredatoen. Opførelsesretten omfatter alene egne

scener i Danmark og turné skal være kendt ved kontraktindgåelse – så denne ekstra udnyttelse kan indgå i lønforhandlingen. Hvis der ikke aftales turné ved indgåelsen af kontrakt, vil det afføde yderligere betaling for denne rettighedsudnyttelse, såfremt en turné bliver aktuel. Den længere opførelsesret er begrundet i de øgede forpligtelser DKT har og en højere rettighedsbetaling.

Opfordring: Vi opfordrer alle til at sende deres DKT-kontrakter til gennemsyn for forhandling og underskrift!

1.2.3 Stregen i sandet: Sammen med den øvrige kunst og kulturbranche arbejder vi fortsat med initiativet Streg i sandet. Den 2. maj 2025 får vi præsenteret resultaterne af den survey, som flere af jer har bidraget til i slutningen af 2024. **Den 18. juni er der et lanceringsevent for branchen om rapporten og dens resultater.**

1.3 Overdragelse af opførelsesrettigheder og DSM-direktivet:

Vi har haft et generelt fokus på at orientere medlemmer og arbejdsgivere om DSM-direktivet og de vilkår og rammer, det sætter for arbejdsgivernes/teatrenes erhvervelse af opførelsesrettigheder.

En del af dette arbejde er foregået i rådgivningen af det enkelte medlem, fx i forbindelse med tjek af kontrakter, imens en del af arbejdet er foregået i vores forhandlinger med både DKT og Dansk Teater. Det er et arbejde, der fortsætter.

Vi er også en del af en DSM-arbejdsgruppe i Create Denmark, og vi er repræsenteret i Samråd for Ophavsret, hvor vi arbejder målrettet og sammen om at løfte og styrke iscenesætterens og andre ophaveres kunstneriske rettigheder. Herudover har vi et tæt samarbejde med Ophavsretsadvokaten Peter Schønning, så vores medlemmer står stærkt i ophavsretssager.

1.4 Vi har afholdt en række arrangementer i 2024:

- Mød metoden #2 med Andreas Constantinou
- Mød Metoden #3 med Anja Behrens.
- Onlinemøde med A-kassen. Generel introduktion.
- Studietur til Hamborg den
- Pitchture til Nordjylland og Sydjylland
- 4 x torsdags-øl
- 10 x onsdagsmøder
- Paneldebat om samarbejdet mellem dramatiker, dramaturg og instruktør.

2. LØFT AF KOMMUNIKATION:

På kommunikationssiden har vi arbejdet på en række tiltag:

- Takke være en utrættelig indsats fra Mille, har vi nu fået **ny hjemmeside!** Dette arbejde fortsætter ind i 2025, hvor siden vil udvikle sig.
- Vores fagblad **Noter** er udkommet i udgave #1 og #2

- Vi udsender løbende **nyhedsbreve** og poster på SoMe, så I bliver opdateret på foreningens arbejde.

3. STYRKE DIALOGEN MED NÆRE SAMARBEJDSPARTNERE OG UDVALGTE INTERESSETER:

Vi deltager aktivt i en lang række udvalg, netværksgrupper og arbejdsgrupper. Et arbejde der er blevet mere kontinuerligt, efter at vi har fået en lønnet forperson.

Det er primært forperson, Lene Skytt, og Sekretariatschef, Mille Herum Dideriksen, der repræsenterer foreningen i disse organisationer, bestyrelser og råd.

Brancheevents, samarbejdsnetværk og foreninger, som vi er repræsenteret ved/i:

- Scenekunstens årsmøde
- Kulturmødet på Mors
- Kulturlivets topmøde
- KLAP-festivalen
- Horsens børneteaterfestival
- Løbende møder med forpersoner i: Danske Dramatikere, Danske Scenografer, Dansk Skuespillerforbund, Dansk Musikerforbund, Teknisk Landsforbund, Artistforbundet, Danske Filminstruktører, Danske Dramaturger og Dansk Teater.
- Dansk Kunstnerråd
- Scenekunstens netværk
- Nordiske Sceneinstruktørers Råd, NsiR
- Create Denmark + arbejdsgruppe og DSM-direktivet (ny ophavsretslov)
- TvMF (lobbyarbejde)
- Samrådet for Ophavsret
- Copydan

ØVRIGT ARBEJDE: Foruden de 3 fokusområder har bestyrelse og sekretariat arbejdet med:

1. Den Danske Scenekunst Skole:

- I foråret 24 var vi i dialog med skolen om en planlagt udbygning af instruktøruddannelsen, så den blev 5-årig (bachelor + kandidat).
- I sensommeren havde vi en dialog med skolen om at genindføre praktik for de studerende, som en del af den 5-årige uddannelse.
- I efteråret fik vi besked om at planerne om at udvide uddannelsen blev skrinlagt pga. manglende finansiering.
- Vi har været i kontakt med efteruddannelsen, der ønskede et klare billede af jeres ønsker og behov. Derfor lavede vi et survey som mange af jer svarede på, og som vi videregav til efteruddannelsen.
- I november var vi til møde på DDSKS i forbindelse med omstruktureringer/lukning af uddannelser. Den sidste udmelding var at de ikke nedlægger uddannelserne. Men omformulerer dem til tre- i stedet for fire. Det er scenemester/byg der er i omformulering.
- Vi følger den nuværende situation på skolen tæt, og er i kontakt med både studerende og ansatte.

- Vi har sammen med Danske Dramatikere og Danske Scenografer sendt et brev til skolens ledelse hvor vi udtrykker vores bekymring for situationen.

2. Ønsker til en (måske) kommende scenekunstreform:

I august var vi sammen med Dansk Teater, Danske Dramatikere, Danske Scenografer, TLF og Dansk Musiker Forbund afsender på et fælles oplæg med forslag til indsatsområder. De forslåede indsatsområder er:

1. Bæredygtige produktions- og arbejdsvilkår
2. Udvikling af egnsteatre og små storbyteatre
3. Flere børn og unge skal møde scenekunsten
4. Flere muligheder for frie grupper og scenekunstkompagnier
5. Styrket ledelse & bestyrelse
6. Gentænkning af turnéområdet

Det er på nuværende tidspunkt uklart om (og i hvilket omfang) reformen bliver gennemført.

Vores politiske udvalg har et ønske om at belyse udfordringer og mulige løsninger i forlængelse af **Flere muligheder for frie grupper og scenekunstkompagnier**. Vi har det sidste år arbejdet på en statusrapport fra Det frie felt. Dette arbejde pågår i samarbejde med Artistforbundet, Uafhængige Scenekunstnere, Danske Scenografer, Forsøgsstationen og Udviklingsplatformen.

3. Udbetaling af rettighedsmidler og forvaltning

Danske Sceneinstruktører andet ben er forvaltning og udbetaling af rettighedsmidler fra de fire Copydan-foreninger. Vi har i mere end 30 år foretaget individuel og kollektiv fordeling af midler fra Copydan. Det gør vi på baggrund af gældende lov og aftaler med andre forvaltningsorganisationer. Og på baggrund af den fordelingspolitik, som vi GF hvert år skal godkende.

Gennemsigthedsrapport: Vi aflægger hvert år gennemsigthedsrapport, som tydeligt viser pengestrømme og skabe gennemsigthed om brug og håndtering af midlerne.

I 2024 har vi udbetalt rettighedsmidler individuelt fra:

- Copydan Arkiv 2022
- Copydan Verden TV Flow 2023
- Copydan Verden TV digitale tjenester 2023
- Copydan KulturPlus 2023
- Copydan AVU-midler 2023
- Copydan KulturPlus kollektive midler
- Copydan Verdens TV 2017 (efterudbetaling)

Copydan Arkiv 2023 er udbetalt primo 2025.

Kollektiv fordeling: Legatudvalget har i 2024 haft to uddelinger, hvor der samlet er blevet uddelt 150.000 kr. Herudover er der løbende uddelt beløb fra Kvikpuljen og der er blevet uddelt studielegater i forbindelse med studierejsen 2024 til Hamborg.

YouSee konflikten: YouSee og rettighedshaverne har indgået midlertidige aftaler

Aftalerne indebærer, at betalingerne fra YouSee i det væsentlige kan fordeles til de individuelle rettighedshavere uden risiko for krav om senere tilbagebetaling.

Baggrund: YouSee-sagen har fyldt længe, og det fortsætter, indtil vi har en aftale om betaling for indhold. Siden foråret 2024, hvor YouSee opsigde aftalerne med Copydan, har vi arbejdet på en løsning. Nu har vi en midlertidig aftale om betaling, mens sagen kører ved Ophavsretslicensnævnet og Sø- og Handelsretten.

YouSee og rettighedshaverne er uenige om vilkår og betalinger for brug af rettigheder, og har hver især anlagt sager for at få prøvet deres uenigheder ved rette instans. Uagtet parternes uenigheder er parterne dog enige om, at der skal være ordnede forhold under sagsbehandlingen, og parterne har derfor den 29. november 2024 indgået midlertidige aftaler.

Moms på rettighedsmidler fra juli 2025:

Den 6. november 2024 fremsatte skatteministeren et nyt lovforslag om at indføre moms på rettighedsvederlag, der administreres af kollektive organisationer. Loven er stemt igennem og får virkning fra 1. juli 2025.

Lovforslaget har været på tale siden 2021. Vi har i branchen gentagne gange forsøgt at forklare politikerne, hvilke negative konsekvenser det kan få for kunst- og kultursektoren. Alligevel ser det ud til, at forslaget bliver hastet igennem uden yderligere høring.

Vi arbejder nu sammen med de øvrige organisationer om at kortlægge, hvordan loven skal implementeres.

4. BESTYRELSENS SAMMENSÆTNING OG ÅRETS MØDER

Der er i løbet af perioden (fra Generalforsamling 2024 til Generalforsamling 2025) blevet afholdt seks bestyrelsesmøder, et bestyrelsesseminar samt løbende fysiske og online-møder i Forretningsudvalget og underudvalgene.

Bestyrelsen: Karina Dichov Lund, Lene Skytt, Inger Eilersen, Petra Berg Holbek, Jeremy M. Thomas, Emil Rostrup, Mette Ovesen, Andreas Dawe og Simon Boberg. **Suppleanter:** Geir Sveaass og Charlotte Böving

Bestyrelsen var konstitueret således:

Forperson: Lene Skytt

Næstforperson: Jeremy M. Thomas

Forretningsudvalg:

Lene Skytt, Jeremy M. Thomas, Karina Dichov Lund og Andreas Dawe

Kritisk revisor:

Madeleine Røn Juul

Legatudvalg:

Tali Razga, Solveig Weinkouff, Simon K. Boberg og Geir Sveaass

Lene Skytt, marts 2025